

Маййит дафндан бўшаб қайтаётган кишиларнинг оёқ товушларини эшитади:

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Банда қабрга қўйилгач, асҳоблари ундан бурилиб кетаётганларида у уларнинг оёқ кийимлари товушини эшитиб туради. Шу пайт унинг ҳузурига иккита фаришта келиб, уни ўтиргизадилар, сўнг: «Сен бу киши – Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳақларида нима дердинг?», деб сўрайдилар. У: «У зот Аллоҳнинг бандаси ва элчиси эканига гувоҳлик бераман», дейди. Шунда унга: «Дўзахдан бўлган жойингга қара, унинг ўрнига Аллоҳ сенга жаннатдан бир жойни алмаштириди», дейдилар. У ҳар икки жойини кўради. Коғир ёки муноғиқ эса: «Билмайман, одамлар айтиётган гапни айттардим», дейди. Шунда унга: «(Ҳақни) билмадинг, (Ҳақ Каломини) ўқимадинг», дейилади. Сўнг унинг икки қулоғи

ўртасига темир гурзи билан урилади. У қаттиқ дод-фарёд қиласы, унинг фарёдини атрофдаги инсу-жиндан бошқа ҳамма жонзот эшигади» (Имом Бухорий ривояти).

Маййит жаннатдан ёки дўзахдан бўлган ўрни ҳақида хабардор килинади:

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анхұмодан ривоят қилинади:
Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Сизлардан
бириңгиз вафот этса (борадиган) жойи унга эртаю кеч күрсатиб
турилади. Жаннат аҳлидан бўлса жаннат аҳли(нинг жойи)дан, дўзах
аҳлидан бўлса дўзах аҳли(нинг жойи)дан. Ва унга: «То қиёмат куни
Аллоҳ сени у ерга қайта тирилтиргунча жойинг шу» дейилади» (Имом
Муслим ривояти).

Шарх:

Маййит дафн этилиб, ёру-дўстлари ортга қайтишаётган пайтда унга рухи қайтарилади ва барзах ҳаётини бошидан кечиради. Унинг ҳузурига иккита фаришта – Мункар ва Накир кириб келадилар ва уни ўтиргизиб, сўроққа тутадилар. Аллоҳ таоло мўминларнинг қадамларини сабит қиласиди ва уларни ҳақ сўзга йўллаб қўяди.

Маййитга то қиёмат жаннат ёки дўзахдан бўлган ўрни кўрсатиб турилади.

Бугунги дарсдан олинадиган фойдалар:

1. Қабрда икки фаришта маййитни сўроққа тутиши ҳақ;
2. Қабрдаги азоб ва неъматлар ҳақ;
3. Маййит қиёмат бўлмай туриб ўзининг жаннат ёки дўзахдаги жойини кўради.
4. Маййит қиёмат бўлмай туриб ўзининг жаннат ёки дўзахдаги жойига кира олмайди.